

Bestuurlijke hoofdlijnen

**Gemeente
De Ronde Venen**

Inleiding

Na de verkiezingen in maart 2022 hebben wij in het coalitieakkoord 'In het hart' – vanuit de visie die wij delen op onze dorpen en de ontwikkelingen die wij zien – keuzes gemaakt voor de toekomst. Keuzes die daarna ook breed gedragen werden door u als raad. In de afgelopen periode hebben we met elkaar een inhaalslag gemaakt en geïnvesteerd in grote opgaven voor onze gemeente. Onder andere op het gebied van wonen, veiligheid, groenonderhoud, wegen en schoolgebouwen. Thema's die voor onze inwoners en ondernemers er toe doen, zichtbaar zijn en onze gemeente een aantrekkelijke plek maken om te wonen, werken en verblijven.

In het voorjaar van 2025 presenteert het college de Kadernota voor 2026. Een Kadernota voor het jaar waarin ook de gemeenteraadsverkiezingen staan gepland. Om die reden is het aantal beleidsontwikkelingen in deze Kadernota tot een minimum beperkt en richt het college zich met name op de uitvoering van de bestaande ambities.

Het uitvoeren van de ambities vraagt om het maken van keuzes

We kijken naar het uitvoeren van de ambities met een realistische blik. Ondanks de positieve signalen uit de Voorjaarsnota die het Kabinet heeft gepresenteerd, blijft het nodig om kritisch te kijken naar de inkomsten en uitgaven. De voorzichtige conclusie is dat gemeenten een nieuw 'Ravijnjaar' hebben om naar toe te leven: 2028. Het prognose financieel meerjarenperspectief laat dit ook zien.

Het college maakt heldere keuzes gericht op de toekomst

De kosten stijgen en de inkomsten vanuit het Rijk zijn nog steeds niet toereikend om alle gemeentelijke taken uit te voeren, zonder hierin keuzes te maken. De eerste uitkomsten van de Voorjaarsnota geven iets meer lucht voor de financiële posities van gemeenten, maar is onvoldoende om het begrotingsresultaat van een negatief naar een positief resultaat te brengen. Uit de Voorjaarsnota van het Rijk blijkt dat we het negatieve scenario iets positiever hebben kunnen bijstellen waardoor verschillende keuzes minder scherp nodig zijn dan eerder gedacht. Zo heeft het college de aangekondigde ombuiging op het NME De Woudreus niet geëffectueerd, zo ook niet een hogere stijging van de OZB voorgesteld. Dit betekent kortgezegd dat zowel op een aantal voorzieningen niet hoeft te worden bezuinigd en de woonlasten voor alle inwoners en ondernemers minder hard stijgen.

We presenteren een positief begrotingsresultaat

Zoals in de prognose financieel meerjarenperspectief gepresenteerd, is er in deze Kadernota sprake van een positief begrotingsresultaat. Om tot dit positieve begrotingsresultaat te komen heeft het college de financiële uitgangspunten uit het coalitieakkoord 'In het hart' gehanteerd, namelijk:

1. Het terugbrengen van uitgaven (stap 1, 2 en 3);
2. Inzet van middelen uit het begrotingsresultaat (structureel) of de algemene reserve (incidenteel) (stap 4);
3. Het verhogen van de inkomsten (stap 5).

De uitkomsten van deze drie stappen, en de mate waarin deze stappen wel of niet zijn toegepast, lichten wij onderstaand toe. Hiervoor is het noodzakelijk om aan te geven dat een aantal van de uitgaven beïnvloedbaar zijn, andere uitgaven niet. Meer informatie hierover staat in het rapport 'Financiële sturingsmogelijkheden'.

Stap 1. Het terugbrengen van uitgaven

In de Kadernota worden de uitgaven teruggebracht met ruim 1,1 miljoen euro. Er is opnieuw kritisch gekeken naar de uitgaven van de gemeenten. De onderbouwing voor de keuzes van het college, die zijn gepresenteerd in deze Kadernota, zijn toegelicht in het rapport 'Financiële sturingsmogelijkheden'.

Stap 2. *Inzet van de algemene reserve*

Er is gekozen om de positie van de algemene reserve voor 2026 in te zetten met € 380.000 ten gunste van het begrotingsresultaat. Er is hiermee naar balans gezocht tussen enerzijds het terugbrengen van de uitgaven en het verhogen van de inkomsten.

Stap 3. *Verhogen van de inkomsten*

In de Kadernota wordt voorgesteld om de inkomsten te verhogen met € 1,2 miljoen. Dit betekent een stijging van de opbrengsten van de OZB met 9%. Een groot deel van deze kostenstijging wordt gerealiseerd door de verwachte stijging van de WOZ-waarde met 8,2%. De overige 0,8% wordt gerealiseerd door een lichte stijging van het tarief met eenzelfde percentage.

De raad wordt in staat gesteld om de keuzes van het college te beoordelen

Het is van belang dat ook de komende jaren de gemeente een betrouwbare en slagvaardige lokale overheid is voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hiervoor is het noodzakelijk om in deze Kadernota een aantal keuzes voor te leggen. Op basis van deze keuzes stellen wij de komende maanden de programmabegroting voor 2026 en volgende jaren op.

Om tot deze heldere keuzes te komen heeft het college de ambtelijke organisatie opdracht gegeven om een rapport 'Financiële sturingsmogelijkheden' op te stellen. Voor de volledigheid ontvangt de raad ook de achterliggende stukken waarop dit rapport is gebaseerd, zodat de raad in staat wordt gesteld om de keuzes die zijn gemaakt door het college te beoordelen.

Aandachtspunten voor de Begroting 2026 - 2029

Inleiding

In dit hoofdstuk treft u de belangrijkste aandachtspunten voor de programmabegroting 2026 - 2029.

Gemeentefonds

De ramingen van de opbrengst algemene uitkering 2026 - 2029 kent een aantal onzekerheden en zijn pas definitief na publicatie en doorrekening van de meicirculaire. In deze Kadernota houden we als scenario aan dat de opbrengst 2026 - 2029 aansluit met de uitkomsten van de decembercirculaire 2024 en is een verwachte extra opbrengst opgenomen van 1,5 miljoen euro. In mei of juni 2025 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats van de algemene uitkering en wordt verwerkt in het raadsvoorstel.

CAO-ontwikkeling

Op dit moment vindt een ledenraadpleging plaats over de uitkomsten van de Cao onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers. In juni is er meer duidelijkheid over de definitieve Cao Gemeenten. De uitkomsten van de Cao Gemeenten wordt verwerkt in de programmabegroting. De Cao kent een looptijd tot april 2027.

Belastingverordeningen

Uitgangspunten Lokale belastingen

Onderstaand worden voor verschillende lokale belastingen en heffingen beschreven hoe ze worden toegepast bij het opstellen van de programmabegroting 2026.

- *OZB woningen en OZB niet-woningen*

Voorgesteld wordt om de OZB woningen en OZB niet-woningen te laten stijgen met de indexering uit de meicirculaire om onder andere de loon- en prijsontwikkelingen te bekostigen. Daarnaast wordt in het maatregelenpakket aangekondigd om de OZB woningen en OZB niet-woningen verder te laten stijgen om op deze manier de voorzieningen in De Ronde Venen in stand te houden.

- *Forensenbelasting*

De forensenbelasting wordt betaald door forensen die hun hoofdverblijf niet in de gemeente hebben, maar wel meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin ter beschikking hebben. De opbrengsten uit de forensenbelasting zijn in 2024 en 2025 teruggelopen. Dit als gevolg van het koppelen van het tarief voor de OZB woningen aan de forensenbelasting. Om de opbrengsten weer terug te brengen op het niveau van 2023 wordt voorgesteld om vanaf 2026 opnieuw een vast tarief te hanteren.

- *(Water)toeristenbelasting*

De opbrengsten van de (water)toeristenbelasting worden in de programmabegroting verhoogd met 100.000 euro. Dit gebeurt op basis van de volgende activiteiten: controle intensiveren, volledigheidsonderzoek, differentiatie tarieven en uitbreiding van recreatiemogelijkheden.

- *Parkeerbelasting*

Voor de parkeerbelasting is opnieuw onderzoek gedaan naar het invoeren van betaald parkeren op zandeiland 1 en 4. Indien deze mogelijkheid er is, worden de opbrengsten van de parkeerbelasting hierop aangepast in de programmabegroting.

- *Legesverordening*

De raad ontvangt voorafgaand aan besluitvorming over de Kadernota een raadsinformatiebrief met de uitkomsten van het onderzoek van de kostendekkendheid van de leges. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen bij het opstellen van de programmabegroting.

- *Afvalstoffen- en rioolheffing*

Voor beide heffingen geldt dat deze kostendekkend zijn. Voor de afvalstoffenheffing zijn verschillende thema's actueel die van invloed zijn op de afvalstoffenheffing bij de uitwerking van de programmabegroting. Dit betreft de besluitvorming over de toekomst van de afvalbrengstations en de aanbesteding van de afvalinzameling.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen stellen gemeenten in staat om samen te werken op het gebied van bijvoorbeeld openbare veiligheid, gezondheid, afval, milieutaken en meer. Overal zien we kostenstijgingen. In lonen, materialen, inkoop. Daar hebben ook de gemeenschappelijke regelingen mee te maken die een deel van onze gemeentelijke taken voor ons uitvoeren. Alle gemeenten worden geconfronteerd met een (forse) daling van het gemeentefonds, waarvoor gemeenten nu deels worden gecompenseerd. In het afgelopen jaar hebben de verschillende gemeenschappelijke regelingen hun (ontwerp)begrotingen voor 2025 en 2026 gepresenteerd. In deze begrotingen ziet het college de inzet terug om de kostenstijging bij gemeenschappelijke regelingen te beperken of de kosten zelfs terug te dringen. Op deze manier dragen ook de gemeenschappelijke regelingen bij aan het financieringsvraagstuk van gemeenten.

Prognose financieel meerjarenperspectief

Inleiding

In dit hoofdstuk actualiseren we de financiële stand van zaken. Het uitgangspunt hierbij is de programmabegroting van 2025 - 2028 en de wijzigingen daarop die door de raad zijn vastgesteld.

Nieuwe startpositie Begroting 2026 - 2029

In de onderstaande tabel is de startpositie opgenomen na verwerking van diverse ontwikkelingen. Een positief begrotingsresultaat betekent een begrotingsoverschot (+ = voordeel, - = nadeel). De Kadernota is op hoofdlijnen opgesteld. Om die reden zijn bedragen vanaf € 25.000 meegenomen in de Kadernota. In voorkomende gevallen is hier een uitzondering op gemaakt om beter inzicht te geven in de ontwikkelingen voor de komende jaren.

Begrotingsontwikkeling (bedragen x 1.000 euro en + = voordeel/overschot en - = nadeel/tekort)					
Onderwerp		2026	2027	2028	2029
Startpositie begroting 2026 -2029		-3.431	-1.935	-2.605	-2.604
A.1	Genomen raadsbesluiten	49	49	49	-288
A.2	Raadsbesluiten onderweg	14	-13	-101	-217
	Startpositie na raadsbesluiten	-3.368	-1.899	-2.657	-3.109
B	Autonome ontwikkelingen:				
	• Structureel	-458	-812	-1.045	166
	• Incidenteel [verrekend met reserves]	9.466	-3.093	-1.000	0
C	Beleidsontwikkelingen	-415	-415	-415	-415

D	Afschrijving- en rentelasten investeringen	0	-259	-222	-325
E	Inzet reserves voor incidentele lasten	-9.466	3.093	1.000	0
F	Ombuigingen	1.181	1.079	1.120	1.120
G	Verhogen inkomsten	1.180	1.180	1.180	1.180
H	Voorjaarsnota Rijk	1.500	1.500	1.500	1.500
I	Incidenteel tekort 2026 ten laste van de algemene reserve	380	0	0	0
Begrotingsresultaat inclusief verwachte compensatie Rijk		0	374	-539	117

A. Genomen raadsbesluiten en raadsbesluiten onderweg

A.1 Genomen raadsbesluiten

Specificatie raadsbesluiten (bedragen x € 1.000 en - = nadeel en + = voordeel)					
		2026	2027	2028	2029
R.1.1	Aanvullend budget vervanging Nellesteinsebrug, Abcoude (besparing bedieningskosten door bediening op afstand)	57	57	57	57
R.1.2	Visie Recreatie en Toerisme - Ontdek en Beleef De Ronde Venen	-24	-24	-24	-24
R.2.1	Omzetten budget huur tijdelijke huisvesting openbare basisschool Willespoort	0	0	0	0
R.2.2	Ruimtelijk kader KC Juliana & De Willisstee	0	0	0	-337

R.4.1	Beleidsplan maatschappelijk vastgoed	16	16	16	16
Totaal		49	49	49	-288

A.2 Raadsbesluiten onderweg (in besluitvorming)

Specificatie raadsbesluiten onderweg (bedragen x 1.000 en - = nadeel en + = voordeel)					
		2026	2027	2028	2029
R.1.3	Bestemmingsplan Vinkeveense Plassen	121	148	83	12
R.1.4	Ruimtelijk Kader CSW-Jumbo	0	0	0	-27
R.2.3	Zienswijze (ontwerp)Begroting GGDrU 2026*	-83	-83	-83	-83
R.2.4	Energiebesparende maatregelen Veenweidebad en Duurzaam MJOP	-41	-95	-118	-136
R.3.1	Correctie prijsontwikkeling VRU	17	17	17	17
Totaal		14	-13	-101	-217

* Dit betreffen mutaties vanuit loon- en prijscompensatie.

B. Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen Structureel (bedragen x € 1.000 en - = nadeel en + = voordeel)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal Programma 1 - Wonen	-549	-555	-861	-1.088
Totaal Programma 2 - Samenleven	-310	-760	-765	-820
Totaal Programma 3 - Veiligheid	46	46	46	46
Totaal Programma 4 - Bestuur en bedrijfsvoering	271	271	271	271

Totaal Programma 5 - Financiën	84	186	264	1.757
Totaal	-458	-812	- 1.045	166

Autonome ontwikkelingen Incidenteel (bedragen x € 1.000 en - = nadeel en + = voordeel)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal Programma 1 - Wonen	9.466	- 3.993	- 1.000	0
Totaal Programma 2 - Samenleven	0	600	0	0
Totaal Programma 3 - Veiligheid	0	300	0	0
Totaal Programma 4 - Bestuur en bedrijfsvoering	0	0	0	0
Totaal Programma 5 - Financiën	0	0	0	0
Totaal	9.466	- 3.093	- 1.000	0

C. Beleidsontwikkelingen

Beleidsontwikkelingen (bedragen x € 1.000 en - = nadeel en + = voordeel)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal Programma 1 - Wonen	-345	-345	-345	-345
Totaal Programma 2 - Samenleven	0	0	0	0
Totaal Programma 3 - Veiligheid	-70	-70	-70	-70
Totaal Programma 4 - Bestuur en bedrijfsvoering	0	0	0	0
Totaal	-415	-415	-415	-415

D. Meerjareninvesteringsprogramma 2026 - 2029

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het meerjareninvesteringsprogramma voor de jaren 2026 - 2029.

Meerjareninvesteringsprogramma 2026 - 2029 (Bedragen x € 1.000)					
Nr.	Naam	2026	2027	2028	2029
1	Afval	0	0	70	80
2	Automatisering	460	335	613	335
4	Bruggen	1.315	1.405	1.425	555
5	Buitensportaccommodaties	1.590	1.040	1.915	0
8	Onderwijshuisvesting	0	12.623	0	0
9	Openbare verlichting	965	0	0	0
11	Riolering	949	320	400	400
12	Vastgoed	1.482	112	872	0
13	Voertuigen en materialen	512	431	118	439
14	Wegen	6.830	1.450	11.880	0
Totaal		14.103	17.716	17.293	1.809

De effecten van het meerjareninvesteringsprogramma zijn opgenomen in de meerjarenramingen van de programma's.

E. Inzet reserves & meerjarig verloop van de Algemene Reserve

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de algemene reserve voor de jaren 2025 - 2029.

Ontwikkeling algemene reserve 2025 - 2029 (bedragen x € 1.000)					
	Prognose 2025 volgens 1e Berap 2025	2026	2027	2028	2029

1	Stand op 1 januari	15.165	12.228	23.716	26.622	26.565
2	Rekeningresultaat (t-1)	-890	-980	0	0	0
3	Structurele toevoegingen en aanwendungen	0	0	0	0	0
4	Incidentele toevoegingen en aanwendungen	-2.047	12.848	2.906	-57	0
5	Incidenteel tekort 2026	0	-380			
6	Stand op 31 december	12.228	23.716	26.622	26.565	26.565

Bij de bovenstaande berekening is aangenomen dat de begroting voor de jaren 2027 en verder sluitend is. Dit betekent dat de begrotingsresultaten uit het financieel meerjarenperspectief in de ontwikkeling niet zijn meegenomen in de berekening van de algemene reserve.

Een specificatie van de incidentele toevoegingen en aanwendungen is opgenomen in de bijlagen van deze Kadernota.

In de Nota reserves en voorzieningen 2024 is bepaald dat de ondergrens van de algemene reserve minimaal gelijk moet zijn aan de omvang van de risico's. Aangezien de risico's 12 miljoen euro bedragen, is dit ook de ondergrens voor de algemene reserve.

F. Ombuigingen

Ombuigingen (bedragen x € 1.000 en + = nadeel en - = voordeel)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal Programma 1 - Wonen	327	322	342	344
Totaal Programma 2 - Samenleven	606	606	606	606
Totaal Programma 3 - Veiligheid	0	0	0	0
Totaal Programma 4 - Bestuur en bedrijfsvoering	150	150	150	150
Totaal Programma 5 - Financiën	98	102	123	123
Totaal	1.181	1.079	1.120	1.120

G. Verhogen inkomsten

Verhogen inkomsten (bedragen x € 1.000 en + = nadeel en - = voordeel)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Totaal Programma 1 - Wonen	0	0	0	0
Totaal Programma 2 - Samenleven	0	0	0	0
Totaal Programma 3 - Veiligheid	0	0	0	0
Totaal Programma 4 - Bestuur en bedrijfsvoering	0	0	0	0
Totaal Programma 5 - Algemene dekkingsmiddelen	1.180	1.180	1.180	1.180
Totaal	1.180	1.180	1.180	1.180

H. Voorjaarsnota Rijk

De ramingen van de opbrengst algemene uitkering 2026 - 2029 kent een aantal onzekerheden en zijn pas definitief na publicatie en doorrekening van de meicirculaire 2025. In deze Kadernota houden we als scenario aan dat de opbrengst 2026 - 2029 aansluit met de uitkomsten van de decembercirculaire 2024 en is een verwachte extra opbrengst opgenomen van 1,5 miljoen euro. In mei of juni 2025 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats van de algemene uitkering en wordt verwerkt in het raadsvoorstel.

I. Incidenteel tekort 2026 ten laste van de algemene reserve

Er is gekozen om voor 2026 de algemene reserve in te zetten met € 380.000 ten gunste van het begrotingsresultaat. Er is hiermee naar balans gezocht tussen enerzijds het terugbrengen van de uitgaven en het verhogen van de inkomsten.

